

Het meest criminele plan ooit

Het Duitse plan met de joden

We walgen bij een krantenbericht over een man die een peuter vermoord. We zijn in shock als we op tv zien hoe een terrorist in een busje 8 mensen doodrijdt. Wat moeten we in hemelsnaam voelen als we het plan lezen waarin stap voor stap de moord op 6 miljoen mensen wordt voorbereid? Het bleef niet alleen bij een plan, het werd uitgevoerd, kreeg medewerking van behoorlijk veel mensen (Duitsers en mensen uit het betreffende land, in dit geval Nederland) en het werkte! Tegenwerking? Ja, die was er, maar dit was een kleine minderheid.

Het is wellicht de belangrijkste geschiedenisles uit je leven: hoe kon dit criminele plan een succes worden??!!

De bezetting door de Duitsers begon op 15 mei 1940 na 5 dagen hevige gevechten en het bombardement op Rotterdam. Vanaf die tijd werden de joden in Nederland steeds meer geïsoleerd, uitgesloten van burgerrechten en vogelvrij verklaard. Zo ontvingen plaatselijke overheden op 30 september een circulaire waarin een definitie van het begrip 'jood' was opgenomen: een persoon met een joodse grootouder die lid is geweest van de joodse gemeenschap. In oktober 1940 moesten alle ambtenaren de zogenoemde ariërverklaring tekenen en expliciet verklaren geen jood te zijn of joodse verwanten te hebben. Een maand later, in november werden alle joden in overheidsdienst ontslagen. Dat leidde in Leiden tot het ontslag van joodse hoogleraren. Op 26 november protesteerde professor Cleveringa met zijn beroemde rede tegen die maatregel. Een studentenstaking brak uit. De universiteit werd gesloten.

In januari 1941 mochten joden niet langer de bioscoop bezoeken en even later werden joden verplicht zich laten registreren. Als je dat niet deed werd je streng gestraft. 9 maanden later beschikten de Duitsers over een gedetailleerd overzicht van alle joodse burgers. In Leiden en omliggende gemeenten werden 470 joden, 151 halfjoden en 70 kwartjoden geregistreerd in de bevolkingsregisters en een persoonsbewijs werd verplicht. Vanaf 3 juli kregen joden een grote zwarte J gestempeld in hun persoonsbewijs.

Joden mochten steeds minder, niet zwemmen, fietsen, vissen, niet in het openbaar vervoer en moesten vanaf 3 mei een gele Davidster dragen. Dat ging maar door.

Op 5 juli werden in Leiden de eerste oproepen voor de 'tewerkstelling' via de post bezorgd. *'Oproeping! U moet zich voor eventuele deelname aan een, onder politietoezicht staande, werkverruiming in Duitsland voor persoonsonderzoek en geneeskundige keuring naar het doorgangskamp Westerbork, station Hooghalen, begeven [...] met marschproviand voor 3 dagen'*. Dat was het begin van de deportaties waaraan ook door de Nederlandse politie soms wel erg ijverig werd meegewerkt. Vastgesteld is dat tussen 1 januari 1942 en 17 maart 1943 in Leiden en omgeving tenminste 490 joden hebben gewoond; 271 van hen zijn vermoord, de meesten in Sobibor, zoals staat te lezen in Leonard Kasteleyn, *Joden in Leiden en omgeving 1933-1945*, Leiden 2003.